

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 460/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Čiernym, Holubyho 51, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tp 7/2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tp 7/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je stíhaný pre zločin znásilnenia podľa § 119 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Väzba u sťažovateľa začala plynúť 29. januára 2018 o 11.30 h.

Sťažovateľ podal 6. marca 2018 žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu označenú ako „*Výzva na vydanie príkazu na prepustenie z väzby*“. Jeho žiadosť zo 6. marca 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 Tp 7/2018-109 z 20. marca 2018 zamietol.

Právny zástupca sťažovateľa pred týmto rozhodnutím o žiadosti sťažovateľa zo 6. marca 2018 doručil 12. marca 2018 Okresnej prokuratúre Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) „*Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle ust. § 79 ods. 3 Tr. Por.*“. Prokurátorka okresnej prokuratúry sa k nej vyjadrila v stanovisku okresnému súdu takto:

„... V súlade s ustanovením § 79 ods. 3 Tr. por. Vám predkladám žiadosť obvineného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 12. 03. 2018, ktorej som nevyhovela.

... mám za to, že vo veci sú stále dané skutkové okolnosti vzatia do väzby a rovnako je aktuálna aj obava, že obvinený by v prípade stíhania na slobode, naďalej pokračoval vo svojom protiprávnom konaní, a to z rovnakých dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý.

Vzhľadom na uvedené, s poukazom na existujúce dôvody väzby v súlade s ustanovením § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., navrhujem žiadosť obvineného [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu zamietnuť.

Zároveň poukazujem na to, že na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 4 Tp/7/2018 sa dňa 20. 03. 2018 konal výsluch k žiadosti obvineného [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú podal obhajca obvineného na Okresnú prokuratúru Martin dňa 06. 03. 2018 a ku ktorej som ako dozorujúca prokurátorka zaujala stanovisko o nevyhovení a predložila som ju na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie Okresného súdu Martin.

Sudca pre prípravné konanie žiadosť obvineného... o prepustenie z väzby na slobodu zamietol – a väzbu nenahradil ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti predmetnému uzneseniu podali obhajcovia dňa 20. 03. 2018 sťažnosť.

Vyšetrovací spis ČVS: ORP-30/2-VYS-MT-2018 sa nachádza na Okresnom súde...“

Sťažovateľ podal okresnému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní argumentujúc tým, že „Dňa 20. 03. 2018 rozhodoval sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Martin o mojej žiadosti z 06. 03. 2018 o prepustenie z väzby na slobodu.

Žiadosť o prepustenie z väzby som podával aj 12. 03. 2018, tejto žiadosti prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin písomnosťou z 21. 03. 2018 (2 Pv 30/18/5506-57) nevyhovela a predložila dňa 21. 03. 2018 moju žiadosť o prepustenie z väzby Okresnému súdu Martin.

O mojej žiadosti súd od jej predloženia nerozhodol vyše dvoch mesiacov, hoci ide o väzobnú vec.

Podávam preto sťažnosť na prieťahy v konaní o mojej žiadosti o prepustenie z väzby z 12. 03. 2018, a žiadam, aby mi bolo oznámené, kto je zodpovedný za to, že o tejto sťažnosti súd nekoná vyše dvoch mesiacov, hoci ja som zatiaľ vo väzbe.“.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že o jeho (ďalšej) žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 12. marca 2018, ktorú podal v mene sťažovateľa jeho advokát, nebolo dosiaľ rozhodnuté. Sťažovateľ sa domnieva, že o označenej žiadosti okresný súd „zabudol“ rozhodnúť, resp. že o tejto jeho žiadosti bolo rozhodnuté spoločne s jeho žiadosťou zo 6. marca 2018, čo podľa neho nemožno akceptovať.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „Základné práva sťažovateľa zaručené 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Martin 4 Tp/7/2018 nekonaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 12. 03. 2018 porušené boli.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Martin, aby konal o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 12. 03. 2018.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak ústavný súd pri jej predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním, rozhodnutím alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a to nekonaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 12. marca 2018.

Ústavný súd už tiež judikoval (I. ÚS 224/03, I. ÚS 34/04), že právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby sú obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy. Preto toto ustanovenie je v pomere špeciality k čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (III. ÚS 135/04, III. ÚS 277/07), z ktorej vyplýva, že pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, tak čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné, a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu

ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že hoci ju v mene sťažovateľa koncipoval kvalifikovaný právny zástupca, táto skutočnosť nie je v sťažnosti zohľadnená/rešpektovaná.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane poukazuje na to, že podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

V nadväznosti na uvedené mohol ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Vzhľadom na povahu veci (obmedzenie osobnej slobody) ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa aj z obsahového/vecného hľadiska a dospel k týmto záverom:

Z príloh sťažovateľovej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že obsah jeho „žiadosti“ o prepustenie z väzby na slobodu zo 6. marca 2018 a jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 12. marca 2018 je identický a sťažovateľ vo svojej žiadosti z 12. marca 2018 neuviedol žiadne nové (iné) dôvody opodstatňujúce jeho prepustenie z väzby na slobodu. Ak sa sťažovateľ domnieval, že v jeho veci existovali iné dôvody opodstatňujúce jeho

prepustenie z väzby na slobodu, mohol tieto prostredníctvom svojho obhajcu predniesť na výsluchu 20. marca 2018, keď okresný súd uznesením č. k. 4 Tp 7/2018-109 rozhodol tak, že jeho žiadosť zamietol.

Sťažovateľ uvádza, že o jeho sťažnosti z 12. marca 2018 „zabudol“ okresný súd rozhodnúť, resp. „nezdá sa mu“, že o nej bolo rozhodnuté spolu s jeho žiadosťou zo 6. marca 2018, a preto podal okresnému súdu 29. mája 2018 sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na túto jeho sťažnosť reagovala predsedníčka okresného súdu takto:

„V sťažnosti bolo poukazované na prietah v konaní spočívajúci vo väzobnej trestnej veci v tom, že sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Martin rozhodol dňa 20. 03. 2018 o žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 06. 03. 2018, avšak nebolo rozhodnuté o žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 12. 03. 2018, ktorej prokurátorka nevyhovela a dňa 21. 03. 2018 ju predložila Okresnému súdu Martin.

Zo zabezpečených vyjadrení a obsahu spisového materiálu k predmetu sťažnosti vyplýva, že napádaná žiadosť o prepustenie z väzby bola na Okresnú prokuratúru Martin doručená dňa 12. 03. 2018, t. j. v čase ešte pred vykonaním výsluchu sudcom pre prípravné konanie k predchádzajúcemu podaniu obvineného doručeného na Okresnú prokuratúru Martin dna 06. 03. 2018, vyhodnoteného ako žiadosť o prepustenie z väzby, ktorej prokurátorka nevyhovela a so svojim stanoviskom ho predložila Okresnému súdu Martin dňa 13. 03. 2018, a o ktorej sudca pre prípravné konanie rozhodol dňa 20. 03. 2018 za prítomnosti obidvoch obhajcov tak, že ju zamietol, súčasne nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto rozhodnutiu podali obidvaja obhajcovia v mene obvineného sťažnosť. Zákonný sudca zistil, že obe žiadosti boli obsahovo totožné, na ujednom konaní dňa 20. 03. 2018 mal obhajca možnosť predniesť dôvody žiadosti priamo pri úkone, resp. ich doplniť, objasniť. Napádané podanie zo dňa 12. 03. 2018 nebolo vyhodnotené ako nová žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej by bolo potrebné opakovane konať. Kompletný spisový materiál, vrátane napádaného podania, bol predložený dňa 28. 03. 2018, s doručením dňa 03. 04. 2018 Krajskému súdu

v Žiline, na rozhodnutie o sťažnosti obvineného, ktorý v rámci sťažnostného konania rozhodol na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 2 Tpo/18/2018 zo dňa 09. 04. 2018 tak, že sťažnosť obvineného [REDAKOVANÉ] zamietol a väzbu u neho dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Vzhľadom k charakteru a predmetu konania bol pred jeho rozhodnutím oboznamovaný okrem iného aj podstatný obsah spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 4 Tp/7/2018. V rámci tohto sťažnostného konania, vzhľadom i k časovým súvislostiam a obsahovej totožnosti žiadosti a podania taktiež označeného ako žiadosť o prepustenie z väzby, bolo v jednom konaní právoplatne rozhodnuté.

S ohľadom na uvedené je Vaša sťažnosť nedôvodná, k prietahom v konaní nedošlo a rozhodovanie o žiadosti o prepustenie v väzby je pokryté právoplatným rozhodnutím.“

Z reakcie predsedníčky okresného súdu na sťažnosť na prietahy v konaní nevplyva, že okresný súd na žiadosť z 12. marca 2018 „zabudol“, a ani netvrdí, že o nej rozhodol sťažnosťou v rámci sťažnosti zo 6. marca 2018.

V úradnom zázname z 21. marca 2018 okresný súd (sudkyňa pre prípravné konanie) uviedla:

„Sudkyňa pre prípravné konanie zistila, že obe vyššie spomínané žiadosti obvineného sú obsahovo totožné, obhajca, ktorý sa zúčastnil výsluchu na Okresnom súde Martin dňa 20. marca 2018 mal vedomosť o tom, že je daná ešte jedna žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 12. 03. 2018, mal možnosť prípadne jej dôvody predniesť priamo v rámci výsluchu resp. ich takto doplniť či bližšie objasniť, súd preto uvedené podanie zo dňa 12. marca 2018, doručené Okresnému súdu Martin po vykonaní výsluchu dňa 20. marca 2018 nevyhodnotil ako novú žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej bolo potrebné opakovane konať.“

Tento úradný záznam sa zakladá do spisu pre potreby Krajského súdu v Žiline k rozhodovaniu o sťažnosti obvineného voči uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Martin sp. zn. 4 Tp 7/2018 zo dňa 20. 03. 2018, ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu.“

Podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

V okolnostiach danej veci je zrejmé, že v čase podania druhej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, teda 12. marca 2018, nemohla vo vzťahu k identickej žiadosti sťažovateľa zo 6. marca 2018 uplynúť v § 79 ods. 3 Trestného poriadku ustanovená lehota. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jeho ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018